

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 2 marca 2023 r.

Poz. 2397

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.31.2023.3

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 24 lutego 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

orzekam

nieważność § 2 ust. 1 w zakresie wyrazu "pełnoletni" uchwały nr LVI/344/2023 Rady Gminy Rychtal z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Rychtal w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Rychtal - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 18 stycznia 2023 r. Rada Gminy Rychtal podjęła uchwałę nr LVI/344/2023 w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Rychtal w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Rychtal, dalej jako "uchwała".

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 4 ust. 2, art. 4b ust. 1 pkt 1, art. 5a ust. 1 oraz art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 25 stycznia 2023 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

W § 2 ust. 1 uchwały rada postanowiła: "Do konsultacji uprawnieni są wszyscy pełnoletni mieszkańcy Gminy Rychtal. Każdy mieszkaniec może wziąć udział w konsultacjach, o których mowa w niniejszej uchwale, tylko jeden raz".

W ocenie organu nadzoru, zapis § 2 ust. 1 uchwały w zakresie wyrazu "pełnoletni", został podjęty z istotnym naruszeniem prawa.

Przedmiotowa uchwała jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że organ stanowiący gminy musi ściśle dostosować podejmowane regulacje do zakresu upoważnienia ustawowego. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Organ stanowiący gminy jest zobowiązany zarówno do pełnej realizacji upoważnienia zawartego w delegacji ustawowej, jak i do ścisłego przestrzegania zakresu delegacji ustawowej. Zarówno brak pełnej realizacji delegacji ustawowej, jak i jej przekroczenie w uchwale podjętej przez radę gminy stanowi istotne naruszenie prawa.

Jak stanowi art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40), dalej jako "ustawa": "Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia: 1) tworzy, łączy, dzieli i znosi gminy oraz ustala ich granice; 2) nadaje gminie lub miejscowości status miasta i ustala jego granice; 3) ustala i zmienia nazwy gmin oraz siedziby ich władz". Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1, wymaga zasięgnięcia przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej opinii

zainteresowanych rad gmin, poprzedzonych przeprowadzeniem przez te rady konsultacji z mieszkańcami, a w przypadku zmian granic gmin naruszających granice powiatów lub województw - dodatkowo opinii odpowiednich rad powiatów lub sejmików województw, z zastrzeżeniem ust. 2 (art. 4a ust. 1 ustawy).

Zgodnie z treścią art. 5a ust. 1 ustawy: "W przypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy mogą być przeprowadzane na jej terytorium konsultacje z mieszkańcami gminy". Jak stanowi art. 5a ust. 2 ustawy: "Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy określa uchwała rady gminy, z zastrzeżeniem ust. 7".

W ocenie organu nadzoru, w delegacji ustawowej z art. 5a ust. 2 ustawy nie mieści się ustalenie kategorii podmiotów uprawnionych do udziału w konsultacjach. Krąg ten został bowiem określony przez samego ustawodawcę. Zgodnie z treścią art. 5a ust. 1 i 2 ustawy, uprawnionymi do wzięcia udziału w konsultacjach są mieszkańcy gminy. W art. 1 ustawy zdefiniowano pojęcie gminy, przyjmując, że mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową (ust. 1), a przez gminę należy rozumieć wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium (ust. 2). Wspólnotę tworzą osoby trwale z nią związane, a więc stale zamieszkujące w danej gminie (wyrok WSA w Kielcach z 13 kwietnia 2017 r., II SA/Ke 38/17, CBOSA). Mieszkańcem gminy jest zatem każda osoba fizyczna mająca miejsce zamieszkania na terenie tej gminy, bez względu na wiek.

Jak stwierdzono w uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z 18 kwietnia 2018 r., IV SA/Po 176/18, CBOSA: "Przepisy ustawy o samorządzie gminnym nie definiują pojęcia mieszkańca, dlatego też w tym zakresie należy sięgnąć do przepisów Kodeksu cywilnego. W myśl art. 25 Kodeksu cywilnego miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba przebywa z zamiarem stałego pobytu. Każda osoba spełniająca ten wymóg jest więc mieszkańcem gminy i zgodnie z art. 52 ust. 1 u.s.g. jest uprawniona do brania udziału w konsultacjach społecznych".

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Rychtal

Wójt Gminy Rychtal